

PRENTSA OHARRA

PORTUGALETEK ABIAN JARRI DU 60 URTETIK GORAKO EMAKUMEEN ARTEAN INDARKERIA MATXISTA DETEKTATZEKO ETA ARTATZEKO PROGRAMA BERRITZAILEA

- Portugaleteko Udaleko Berdintasun Sailak sortu eta garatutako “Vidas libres de violencia machista / Indarkeria matxistarik gabeko bizitzak” programaren helburu nagusia da indarkeria matxista jasaten duten 60 urtetik gorako emakumeak hobeto detektatzea eta artatzea, bai arazo larri horri buruzko sensibilizazioa egitea ere.
- Adineko emakumeek jasandako indarkeria matxistaren esparruan egindako azterlan urriek erakusten dute bikotekideek edo bikotekide ohiek eragindako indarkeria fisiko eta sexualaren, indarkeria emozionalaren eta indarkeria ekonomikoaren intzidentzia handiagoa duela adineko emakumeengan emakume gazteengan baino.
- Errealitate hori ikusezina da orain arte, eta tratamendu espezifiko behar du, egoera bereziak direla-eta. Indarkeriaren biktima diren adineko emakumeek diskriminazio bikoitza jasaten dute, generoagatik eta adinagatik.
- Programak, lehenengo fasean, errealitate horri buruzko prestakuntza espezifiko emango die Udaleko Gizarte Zerbitzuetako profesionaleri, eta adineko emakumeek jasaten dituzten indarkeria matxistaren kasuak detektatzeko eta horiei aurre egiteko tresnak eta jarraibideak emango dizkie, emakumeen arretari lehentasuna emanez.
- Portugaleten, 60 urtetik gorako emakumeak biztanleria osoaren% 20,30 dira.

Portugaleteko Udala duela hamarkada batzuetatik ari da lan handia egiten emakumeen eta gizonen berdintasuna sustatzeko eta indarkeria matxistaren biktima diren emakumeen beharrei erantzuteko baliabideak aktibatzeke. Hala, ezarritako berdintasun-planen bidez, Portugaleteko udalerrian emakumeen aurkako indarkeria-kasuetan jarduteko udal-protokoloa prestatuz, genero-indarkeriaren biktimei informazioa eta arreta emateko baliabideak hedatuz, sentsibilizazio- eta prestakuntza-espazioak sustatuz (2000. urtetik berdintasun-jardunaldiak, udal-sail desberdinetako profesionaleri prestakuntza ematea, kanpainak, etab.), edo berriki Bidatzenea-Casa de las Mujeres de Portugalete jaio ondoren, indarkeria matxistaren eta indarkeriaren hobekuntzaren aldeko konpromisoa erakutsi da.

Etengabeko hobekuntzaren eta arretaren arloan hautemandako beharretara egokitzearen esparru horren barruan, Gizarte Zerbitzuen eta Berdintasunaren Sailak udalerriko adineko emakumeenganako indarkeria matxistari berriaz heltzea planteatzen du.

Izaera berritzaileko ekimena da; izan ere, Estatuan, erkidegoan eta tokian toki indarkeria matxistako egoerei arreta emateko azterlanen, sentsibilizazio-tresnen, detekzio-tresnen eta jardueraprotokoloen bolumen handia garatu bada ere, ia ez dago adineko emakumeen errealtate zehatzera egokitzen den baliabiderik, non generoarekin intersektionatzen baitu adinagatiko diskriminazioa, eta beste faktore asko ere bai, hezkuntza-, ekonomia- eta mendekotasun-faktore espezifikoak, besteak beste.

Emakume horiek babesgabetasun-, ezintasun- eta ezintasun-sentimenduak garatu dituzte, eta horrek zaildu egiten die beren egoeraren ordezkari aukerak planteatzea. Beren genero-izaeraren eta adinaren arteko gurutzaketarekin zerikusia duten oztopo espezifikoak aurkitzen dituzte: indarkeria mota hori beren ezkontza- edo bikote-bizitzan zehar mantendu den sekretismoa; indarkeria bere moduren batean izendatzeko zailtasuna (ekonomikoa, sexuala edo sinbolikoa); gertakarien berri ematea jada adinekoak diren seme-alabei; dibortzio bati aurre egiteko baliabide ekonomiko propiorik ez izatea; adinaren berezko muga fisikoak; biktimak babesteko baliabide publikoak ez ezagutzea; duela hainbat hamarkada gertatutako indarkeriazko gertakarien frogarik eza. Batzuetan, gainera, beren ingurune hurbilena gaitzesten dute. Horri gehitu behar zaizkio adinaren aldaketarekiko erresistentziak, ezezagunarekiko beldurra eta berriro hastea den guztia.

Mikel Torres Portugaleteko alkatearen hitzetan, "Estatistikek erakusten digute adineko emakumeek emakume gazteek baino neurri handiagoan jasaten dutela genero-diskriminazioa eta, gainera, adinagatiko diskriminazioa adineko gizonek baino neurri handiagoan. Diskriminazio bikoitz horren ondorioz, indarkeria matxistaren ondorioz emakume horiek urte askotan jasandako sufrimendua ikusezin geratzen da. Portugaleten, errealtate horretan jarri nahi dugu arreta, eta kasuak hobeto detektatu eta indarkeriaren biktima diren adineko emakumeak hobeto artatu".

Edadismoaren eta matxismoaren arteko loturagatik, adineko emakumeenganako indarkeria matxistari berriaz helduak duen garrantzia babesten duten datu gisa, Emakumearen aurkako Indarkeriari buruzko Makroinkestan (Genero Indarkeriaren aurkako Gobernuaren Ordezkaritza, 2019) jasotako batzuk aipatu behar dira, adinarekin lotutako genero-indarkeriak duen eraginari dagokionez desberdintasunak erakusten baitzituen. Adibidez, egungo bikotekideari dagokionez, adineko emakumeek 65 urtetik beherakoek baino indarkeria-prebalentzia handiagoak zituzten: %4,4k bikotekidearen indarkeria fisikoa edo sexuala pairatu dute noizbait; %10,1ek, indarkeria emozionala; eta %5,2k, indarkeria ekonomikoa; 16 eta 64 urte arteko emakumeek, berriz, %2,6, %8,1 eta %2,5, hurrenez hurren.

Makroinkesta horren beste ondorio aipagarri bat da 65 urtetik gorako emakumeek laguntza formaleko zerbitzuetara edo beren ingurukoetara jo izan dutela, jasandako indarkeriari dagokionez, 65 urtetik beherako emakumeek baino neurri txikiagoan. Horrek esan nahi du egoera hautemateko zailtasun handiagoa dagoela, laguntza eskatzeko orduan ere zailtasun handiagoa, indarkeriaren autoidentifikaziorako zailtasunak, laguntza-baliabideen ezjakintasuna edo egoeratik ateratzeko ezintasunaren autopertzepzioa.

Nabarmendu behar da, gainera, indarkeria matxistak adineko emakumeengan duen eragina ezagutzeko zailtasun hori areagotu egiten dela bikotekidearengandik edo bikotekide ohiarengandik kanpo gauzatutako beste indarkeria-mota batzuetan, hala nola familia barruko gizonak eragindakoa, hala nola banantze-egoeren ondoren etxera itzulitako seme-alabak, gizarte-bazterketako prozesuak, etab. Kasu horietan, ez dago haren eraginari buruzko azterlanik edo daturik, eta horrek babesten du, adibidez, emakumeen diagnostikoa ahalik eta diagnostiko handienera egokitzea.

Portugaleteko Udalak abian jarri duen "**Vidas libre de violencia machista / Indarkeria matxistarik gabeko bizitzak**" programaren helburua da indarkeria jasaten duten 60 urtetik gorako emakumeen detekzioa eta arreta hobetzea, baita indarkeriazko harremanetan bizi izan diren edo oraindik bizi diren emakume horien errealitatea ikusaraztea ere.

Horretarako, 2021. urte honetan garatzen ari den programaren lehen fase hau udaleko gizarte-zerbitzuen lan-eremuan zentratuko da, egoera horiek detektatzeko eta arreta emateko tresnak eta prestakuntza emateko. Zerbitzu horietako askotako profesionalak etengabe daude harremanetan adineko emakumeekin, eta, beraz, oso eragile garrantzitsuak dira dauden indarkeria-egoerak ezagutzeko eta horietan esku hartzeko. Beraz, inplikaturako gizarte-zerbitzuetako langileekin eta funtsezko beste eragile batzuekin egingo den errealitatearen hasierako **diagnostiko** batetik abiatuta, adierazle objektiboetan oinarritutako **detekzio-tresna** bat garatuko da, profesional horiei indarkeria matxistaren balizko kasuak identifikatzen lagunduko diena. Era berean, **protokolo** bat diseinatuko da zerbitzu bakoitzerako esku-hartze prozesua modu espezifikoan sistematizatzeko (Oinarrizko Gizarte Zerbitzuetako gizarte-langileak, Etxeko Laguntza Zerbitzuko laguntzaileak, Gizarte Zentroetako hezitzaileak, Eguneko Zentroetako pedagogoak eta estimulazio kognitiboko zerbitzukoak, Esku-hartze Psikosozialeko Zerbitzuko psikologoak, etab.). Elementu horiek aplikatzeko, **prestakuntza** espezifikoa emango zaie adinekoei arreta ematen dieten udaleko gizarte-zerbitzuetako langile guztiei, bai eta herritar guztiei zuzendutako **sentsibilizazio**- eta ikusgarritasun-kanpainak ere.

Programa horrek jarraipena izango du datozen urteetan, kasu horiek behar bezala artatzeko eta prebenitzeko beharrezkoak diren zerbitzuak eta programak garatuko baitira. "Vidas libres de violencia machista / Indarkeria matxistarik gabeko bizitzak" programaren ebaluazioak zehaztuko du lehen fase hau 2021ean amaitzean nola jarraitu behar den lanean eta zer baliabide aplikatu behar diren.

Programa hori Genero Indarkeriaren aurkako Estatu Itunetik jasotako funts ekonomikoekin finantzatzen da.